

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Széchenyi-téren, a hídkaputól kimenet balra a 24. sz. alatti ház emeletében.
Kiadó hivatal:
 Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorát 1-ször 7 kr., 2-ször 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.
 Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasensteint és Voglernél (Wollzeile 9. sz.).
 Nyilvántartási cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.
 Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelteik.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt.
Előfizetési ár:
 egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Kolozsvár, jul. 14. 1867.

Lapunk utóbbi számában közreadtuk Klapka György levelét, melyet a „P. Napló” hozott világ elé, s a mely egészen igazolja a Deák Ferencz által vezetett politika alaposságát.

Klapka nevéhez a rágalom nem férhet, ő a magyar forradalom leghősebb jelleme volt, egyedül ő volt képes egy kapitálálni, hogy kegyelemre nem adta meg magát sem az osztráknak, sem az oroszoknak. Önkéntes száműzetésében küzdelmének, tevékenységének tárgya folytonosan szerencsétlen hazája volt. Fölkereste mindenütt Ausztria ellenségeit, érintkezett az olasz királlyal, igen a francia császárral, igen legutóbb a porosz királlyal, kitől kellő biztatásokat kapva a legutóbbi hadjáratkor be is ütött Magyarországra, hazáját forradalom s vérontás árán is felszabadítani. Így dobta életét a halál kockájára a legkétesebb vállalatokban is azon reményért, hogy szenvedő hazáját rablánczaitól megmenteni segítsen. A tett embere volt ő, a nemzet Damoclesi kardja, mely a magyarok megrontására törő despotismust folyvást fenyegette; de egyszermind az élet iskolájában nevelt hős, ki jól beláthatta közvetlen érintkezések által, mit és mennyit remélhet a külsegélyektől hazája, s miben van országunknak nagyobb biztosítéka: a külön szakadásban-e, vagy az Ausztriával vállvetett erőfeszítésben szemben a mindinkább fenyegető európai veszélyekkel?

Visszatérő ő is hazájába, mint visszatértek a szathmári béke után azon önkéntes száműzöttek, a kik a dicső Rákóczy Ferencz utolsó szenvedéseit Rodostóban osztották, de kik midőn hazájukat a dinastiával ismét kiűző láthaták, örömet írtak alá az alkotmány legnevezetesebb módosítását: a pragmatica sanctiót, mely áldozat volt ugyan a nemzet részéről, de megelőzése sok pártküldelemnek s biztosítás huzamos békének.

Soha ellenzék kicsinykebb csel fogásokhoz nem nyúlt, mint a mostani magyar ellenzék pár lapja, a mely azért, mert Klapka Deák eszméi előtt, miután azok országos határozattá váltak, a mint honfiohó illik, meghajolt, forradalmunk e legfényesebb nevét akarták s akarnák lerántani. Kinos a honfinak szemlélni, mily kis emberek támadnak egy óriásra! de Klapkát lerántani nem lehet, a kik figyelemmel kísérték az emigrációt, jól tudjuk azon viszályt, a mely Szemere, Pulszky s a többiek közt kiütközött, de jól tudjuk azt is, hogy Klapka egy percig sem szűnt meg Kossuthal együtt az emigratio élén állani, hiven cselekedni, s fenntartani maga iránt az emigratio tiszteletét s bizalmát, a miről nekünk is a legilletékes kezekből vett levelek tettek annak idejében tanubizonyosságot. S midőn most a nemzet akarata előtt ő meghajol, az csak arra mutat, hogy ő nem Mazzinistól, hanem ha valakitől, inkább Garibalditól tanult, s ismeri a nemzeti akarat hatalmát, mely előtt nemcsak a száműzöttek, hanem a világhírű leucrai ütközet diadalmas Epaminondasai dicsfényükből leszállva hódolattal és tisztelettel jelennek meg, melynek talán félszeg felfogása előtt is meghajol, Socrat bölcsesége s méreg kehelylyel oltja ki életét, mert a populiscium azt parancsolja.

Ha a nép képviselőténél világtörténelmi méltóságát megfontoljuk, megdöbbenve állunk meg oly tények előtt, a mik közöttünk történnek; midőn látjuk, hogy a képviselőház egyik-másik tagja a képviselőt ellenében az alkotmányjogban itélni jogosítatlan rétegekre hivatkozik; midőn látjuk, hogy fontolatlan politikusok kockáztatni kívánják azon képviselőház méltóságát, a mely a nemzet egyedüli legfőbb hatalma.

Ki parancsol az ország törvényei s akaratja ellen tiszteletet benn és künn, ha azok, kik par excellence szabadelvűségekkel kérkedtek a törvényhozó hatalom tiszteletében ily kiskorúak.

Valóban, ha a magyar királyság többsége ily emberekből s hatóságokból állana, kétségbeesve láthatnók igazolva a magyarra nézve is azon mondatot: „libertatis incapax, jugi in patiens.”

Mig a világban körülöttünk óriás események készülnek, a melyeknek kitörhető

vihara legelőbb hazánkat lepheti meg; s a melynek, hogy ellentállhassunk, nemcsak a legszorosabb belső egyetértésre, törvényhozásunk rendithetetlen tekintélyére, s a hazai kormány bel akadály nélküli hatályos erőfeszítésére van szükségünk; de rá vagyunk szorulva közös dinastiánk többi országai népeinek rokonszenvére, erőtamogatására; reá többre: európai szövetségessékre, kik azonban csak belső nagy egyetértésünk s erőképességünk biztosítékai által megnyerhetők; mi ezalatt apró-cseprő pártpolitikát űzünk, kritizáljuk a minisztereket, hogy nem a világ vörösei. Számítunk bukásukra, osztjuk új egységeket a társzokat, melyek még üreseks és laposak! Az istenért! de mi lesz így a hazából, ki gondol arra, hogy van egy egyének és pártok fölötti fogalom: a haza, mely elgyöngült, elerőtlenedett hosszas szenvedés és zsarolás alatt, melyet gyorsan kell fölgöngyölyteni betegágyából, mert az előhaladás, sőt talán még hamarabb a végső önvédelem óriás feladatai várnak rája. És hogyan gondolnak a haza méltóságára azok, a kik személyes dicsvágytól, vagy pártszenvédelemmel ösztönözötten céljukat azáltal akarják elérni, hogy a közvélemény piedestáljáról lerántani kívánják hazánk legfényesebb jellemeit?

A népképviselőt souverain a királlyal, együtt a mit ők elhatároztak, az előtt mindenkinek meg kell hajolni; ha meghajolni nem akar, meghajítja őt a törvény. A szélső nézetek szájhősei a nemzet jogos bizalmában Klapkával nem mérkőzhetnek. Ő szélsőbb volt mindenkinél, húsz év óta, ő a magyar forradalom képviselője volt a külföldön. Ő értette kötelességét, midőn a parlament határozata előtt meghajolt.

Hazánkban a forradalom kétségbeesett kockáztatásait, a legitimitás pozitív vívmányai, a nemzet és király által hozott törvények uralma váltá föl, ezen törvények ellen rugdalózni, azoknak kijátszására cselszöveskedni nem szabad; ily irány sérti a jogot s a reactio kezére játszik; becsületes honpolgár tiszteli a hozott törvényeket, s azokat csak a törvényhozás rendes útján, s annak rendes eszközeivel a törvényhozásnak újból meg újból alakuló többségével törekszik megváltoztatni, még békés és egészen nyugodt időkben is. Annál inkább most, midőn hazánk határai közt is egy fenyegető északi despotismus propagandája működik; midőn néptörödékek vannak a propaganda maszlágától elszedítve; midőn egy keleti katasztrófa ezen agitációk alapján közvetlen fenyegeti hazánkat; midőn sokkal veszélyesebb ellen áll előttünk Bach és Schmerling táboránál, mely utóbbiak ellen pártkülönbség nélkül vállvetve tudunk ellentállani, mint egy ember: van-e most valjon ideje belpártoskodások által a szenvedélyeket feltűzteni, hogy egy véletlen katasztrófa egymással hajbakapva lépje meg a magyar királyság népét?

Mi tiszteljük a józan ellenzékét s szemben egy törvénytelenkedő, szemben a nézetekkel ellenkezhető parlamentáris többséggel fenn is tartjuk magunknak is az ellenzékeskedés, jogát szerzetjük a pezsgő alkotmányos életet, igen a törvény körén belül mozgó s az ész érveire, nem pedig nyers erőre hivatkozó pártarcokat. Nem követelünk egy meggyőződést, egy gondolatot; de igen egy közös tiszteletet a létező pozitív törvények iránt, melyeknek védelmére mindig készek vagyunk vagyonunkkal, életünkkel áldozni; tiszteljük a törvényt, ha ki nem elégit is, mig azt sikerül elveink szerint alakulhatót parlamenti többség által megváltoztatnunk. Ez az alkotmányosság, ez a szabadelvűség.

Gondoljunk túl vármegyéink határain s az ország házának falain; gondoljunk meg, hogy messze állunk mindnyájan szabadelvűségben, s forradalomért hozott önfeláldozásunkban Klapkától, a ki évtizeden át a forradalom megtévesztése volt, s midőn ő meghajolt a legitimitás előtt, ne szégyeneljük azon nagy férfiak is, kik a törvény ellen rugdalózni képesek, meghajolni a törvény szentsége s a nemzetnek a parlament többségében nyilatkozó akaratja előtt.

Dózsa Dániel.

A „Times” Deák Ferenczről.

„Van valami megmagyarázhatatlan ebben a Deákban” — így ír a londoni világ lap múlt csütörtöki számában — „Habár Magyarország képviselője, mégis minden tekintetben egyuttal igazi ellentéte is a magyarnak. Nincs benne semmi a magyar jelleg viharos, vérmes részéből önfittogató élelenségéből s hevesességéből. Olyan ember, kinek mérsékelt vágyai vannak, visszavonult életű, mindent nézve hozzáférhető, fáradhatatlan haligató, takarékos a szavakkal, udvarias, de komoly egész a komorságig; szenvedélytelen, felette önzéstelen férfiú tiszta nézetekkel, tele egészséges okoskodással, alkalmaslag folyékony s fényes társalgással is; kész kis dolgokban engedni, de sziklaszilárdságu elvi kérdésekben, vegyülve Cavour fejének és Garibaldi szívének; bátyja honfitársainak, kik Aristoteles melléknévét adták neki: „az igazságos.” Csudálatos egy pálya ez a Deák pályája, melyet a világ, sőt még honfitársai is csak félig értenek. A mit Magyarország 20 éves küzdelme által végrehajtott, az egy törvényes forradalom, a passzív ellenállás győzelmét vívta ki, egy terv győzelmét, melyet Deák indított meg és vitt keresztül. Az alap, melyet elfoglalt, megtámadhatlan s bevehetetlen vala, a törvényes ellenzék alapja volt az. Álláspontja — hazája törvénye volt.

Ezen egy, világos törvényes elvhez ragaszkodva, másokban nem mellőzött minden engedékenységet. Magatartása épp oly engesztelékeny, mint egyformán állhatatos volt. Sem engesztelhetlen ellenséges hangulatnak nem engedő át hazáját, sem üres bizonyítatlan békét nem fogadott el. Alkudozott, temporizált, meg nem gyengítve a sikerlenség által, ki nem fárasztva a családás által, titelmen bevárta idejét. 1848-tól 1865-ig ismételve ugy állott uralkodója előtt, mint az ismeretlen látogató nő a sibyllini könyvekkel. Követelése volt: az alkotmány, az egész alkotmány és semmi egyéb, mint az alkotmány. Schmerlingnek s tanácsadóinak e követelés tulzottnak látszott; Kossuthnak s pártbiveinek a magyar ügyön elkövetett árulás gyanánt tűnt fel. De Deák szakított Kossuthal és Schmerlingnek sem adta meg magát. Ausztria, mely Deák feltételeit nem akarta elfogadni, visszavonhatlanul elutasítani nem akarta azokat. Mert hát Deák volt, bár elvekben hajthatatlan, egyuttal azon egyetlen mérsékelt s gyakorlati ember, kivel a negotiatio lehetséges volt. S 1861 óta ő volt az egyetlen vezető is. Azoknak, kik várni tudnak, idővel minden megjön: de Deáknak még más, több szövetségese is volt. Anglia és Franciaország a krimi hadjáratban, Francia- és Olaszország a lombardiai háborúban Magyarország csatáit vívták. De Ausztria szíve mindezen látható csapások ellenében érzéketlen maradt, mint Pharaó. Königrätz azonban megtörte azt, a mi meghajolni nem akart s Ausztriát arra indította, hogy megadja Deák követeléseit. Ferencz József császár helyreállított egy alkotmányt s egy koronát kapott érte cserébe.

De eddig kevés van több megnyerve, mint a magyar király. A német-osztrákok rivalitása, a horvátok, szerbek, románok aspirációi, a centralistikus tradíciók és a felosztás magvai mindezek működésben vannak, ugy az új királyságban, mint a birodalom többi részeiben.

Meglehet, hogy maga Deák is kissé sokat követelt s ért el Magyarországot érdekében. Kossuth, mint tudjuk, éppen túlságos mérsékletre miatt rótt meg. Kossuth Deákot a kötelességéről való megfellebbezéssel s a haza iránti illoyalitással vádolta. De Kossuth, épp ugy, mint Mazzini, azon „mindent vagy semmit!” iskolához tartozik, melyben megtanulhatni, hogyan nem kell történni a dolgoknak. Deák kétségkívül anyai függetlenséget ért el Magyarországot számára, a mennyi az országra nézve áldás. Ha Kossuth 1849-ki nyilatkozványa mellett megmaradt, vagy a feltétlen személyi unio kéréssel szembe szigorúsága keresztültelével ragaszkodott volna, ugy ezzel nem kevésbé aláasta volna Magyarországot, mint Ausztria létalappait. Ocsupán saját segédeszközeire utalva, vagy Ausztriától csak gyengén támogatva, Magyarország nehezen állná meg helyét a belföldi és szomszédos szlávok ellenében. Csak az előbb uralkodott fajjal való összetartás által, s az által, ha ezzel közönség tekinteti ügyét a rendtelenség elemei ellen, remélheti Magyarországot, hogy helyzetét megtarthatja. Érezte ezt Deák, s azért nem válaszolt Kossuth vádjaira.

Boldog a nemzet, melynek ily államférfia van, s háromszor boldog, mely őt követni tudja.

Ügyünkben.

A magyar királysági törvényhozótestnek, mint végrehajtó kormányának nem a keserű multakra visszaemlékezést, de az azt legsűrűbben borító fátyol levetése, ha a hazai közönségnek oly tárgyról tartom erkölcsi kötelességemnek nyilvánítani tenni, mely az 1848-diki események s kifolyó következményeit annak daczára érintenem csaknem mulhatatlanná teszi, mivel a törvényhozótest s kormány körülményszabta nézeteit s intézményeit teljes meggyőződésből osztom; törekszem tehát nyilvánításomban lehetőleg kerülni, mi közös elvűket ellentétbe hozhatná.

Az 1848 ki események minden arra ép, a hazáját, alkotmányát, testvéreit szerető honfit, az azokat megtámadott reactio ellen védeni fegyverre szólították, kényszerítették. Dicsőségesen forgatott fegyverei, a hatalmak által csakugyan, elszánt hosszas küzdelem után is legyőzve; az igaz, lelkes honfi nagy és sokféle azt követte szenvedésnek volt kitéve, s ezek között bizonyára egy a legnagyobb volt az, hogy az 1848 ki csaták következtében elnyomorodottakon, a haza s alkotmány örjein segíteni, szomorú sorokon enyhíteni a győztes hatalom által eltüntetve, lehetetlen vala. Kinos 12 év után 1860-ban fekete ködben úszó hazánk egén fénylő csillag tűnt fel, de csak üstökös volt ez, s alig pillantók meg, már is eltűnt, még nagyobb sejtéséget hagyva maga után. Ez emberiségért forró keblű testvérek e röviden tartó világosságát a szenvedők érdekében felhasználva, habozás nélkül alakíták a megyék honvédség-egyleteit — hová habár anyagilag pusztítva valánk — a szerencsétlenségekkel érző nő, férfi, nagy, kicsiny egyaránt tolatkodtak hazafi legerköcsibb kötelességek zálogát letenni.

Ez egyletek csirájokban voltak még, midőn már is e Jézus szellemében alkotott egyletek azon ürügy alatt, mintha azok nem a legnemesebb, szentebb célra egyesültek volna, sőt politikai tevékenységre, a hazánkban akkor mindent feldúló Nádasdi kormány által álnokul megtámadtattak, csekély vagyonuk az azt kezelő irományokkal a hatalom eszközei által elkoboztatni rendeltették, és a kormány-nak ily intézkedései, szolgálai által oly mereven hajtottak végre, hogy míg én, ki két ily egyletnek elnöke lehetni szerencsés voltam, falusi távolomból segélyre érkezhettem volna, a Nádasdi saskörme nyomdokait találám már és csak emlegetése is egy ily egyletnek veszélylyel fenyegette. Ezen egyletek pénztárnokai azonban elég eszesek, lelkiismeretesek és bátrak voltak egy részecske feláldozásával a nagyobb részletet egy szebb, méltányosabb és igazabb jövő reményében elrejteti tudni és a vész elől biztosítani, mint anya édes gyermekét.

E lelkes törekvést siker és áldás kísérte, mert ma már, mikor hazánk törvényes koronázott és kegyes királynak, alkotmányos kormányzatnak, lelkiismeretes, hont szerető és nem szolgai közlegeinek örvend, nemcsak az alkotmánytalanság s a hazafiak üldöztetése szüntett meg, sőt minden mit törvény, igazság, hazánk jólléte, szebb jövője, becsülete igényelnek, a cselekvés terére kitéve. A törvényesen koronázott király szözlött, királysága képviselői felett a haza bilincsei lehullottak, idegen profossai távoztak, s ma már szabadon mozog minden a jogosság korlátai között csak is, mint illik alkotmányos király országában, alkotmányos néphazájában. Munkál is ma már minden király s hazája boldogságán, az egyetértés várában, építendő dicsőségén. Ily édes életben újból megkezdette hát ns. Alsó-Fehérmegye honvédség-egylete is működését, s legelső erkölcsi kötelességének ismeri el a kegyes adakozóknak megnyugtatókatra által-lam hirlapilag is közadomásokra juttatni, hogy ns. Alsó Fehérmegye honvédség-egyleti bizottmánya az 1861-ben gyűlt kegyeleti adományokat az alább számadásilag látható csekély csorbitással, melyet a kéréssel Nádasi ültött, hiven megörizte és arról május 8-kán Nagy-Enyeden gyűlésileg felvett számadását a honnak és illetőknek a következőekben tisztelettel bemutatni:

1. Urbéri államkötvényekben biztos helyre, méltó és célirányos módon tükésített kötvényben van: 1150 frt o. é.
 2. Magánkötvényben: 100 „
 3. Magánkötvényben: 28 „ 13 kr.
 Kötvényekben hát összesen: 1278 „ 13 kr.
 Kézpénzben:
 1. Nem tükésített adakozás 226 frt 63 kr.
 2. Kamatjövedelem: 230 „
 Kézpénzben összesen: 456 „ 63 kr.
 Ebből a május 8-hán tartott gyűlés határozata következtében kiadás lett:

1. A 2-dik számú kötvény egy 48-ban elnyomordott derék honvéd övezetét terhelve, gyűlési határozat folytán hátraleköt kamatjával együtt az övezetnek segélyképpen visszaengedtetett.

2. A 3-dik számú kötvény egy szorgalmas, anyagilag szenvedő honvédet terhelve, segélyképpen visszaengedtetett.

9. Egyszer, mint mindenkorra egy azt szükségű honvédnek a készpénz öszletből fizetett 20 forintot o. ért.

Maradt hát további kezelésre a pénztárnak:

1. Urbéri államkötvényben 1150 frt o. é.

2. Készpénzben 436 „ „

Továbbá az egyet kezdetűl folytonos élvezetében voltak: 1 honvéd 10 kr. és 6 honvéd 5 kr. napidíjjal az o. ért.; 1 honvédnek segély adatott még eleinte 20 frt o. é., egynek temetése szükségére 5 frt. Mikor a Nádasdi uralom az egyet s javát megtámadta, a megyei előjárásnak beadott 28 frt 90 kr. o. é.

Hogy a számlát tisztábságára a segélyzetek nevei miért nem jeleltetnek meg? ugy gondolom, elmondanom szükségfelelti, az egyes adakozóknak jogokban maradván ugy is, a segélyző-egylet Nagy-Enyeden május 8-án tartott gyűlési jegyzőkönyvből orvostudor Donogányi Jakab úrnál teljes felvilágosítást szerezhetni.

Végül erkölcsi kötelességemnek ismerem orvostudor és egyleti pénztárnok Donogányi Jakab úrnak a segélyző-egylet érdekében tett fáradságát, munkásságát, pénztára hűségét és lelkiismeretes kezelését, bátor megőrzését a segélyző-egylet-gyűlés határozati köszönetét nyilvánítani.

Ezzel a ns. alsó-fehérmegyei honvédséget felkérem a segélyző-egylet vagyonra felett a jövőre rendelkezendőnek, azon napra, melyet a megyei mlgos főispán úr a központi bizottmány gyűlésére kitézend, N.-Enyeden értekezés végett orvostudor Donogányi Jakab úr házána a délutáni időben megjelenni.

Kelt M.-Forró, július 8-án, 1867.

Inozédy Samu,

honv. alezredes e. elnök.

A katolikusok törvényes autonómiaja érdekében.

(Folytatás.)

Ezen vagyon pedig áll a következő alapköböl:

1. A tanulmányi alap, mely több fekvők-ből, államkötelezvényekből és kiadott kölcsöntők-ből áll, de a melynek legnevezetesebb részét teszi a kolozsvári uradalom. Ezen uradalom hajdan a benzék kolozsmonostori apátságának volt adományozva; a vallászakadás megtörténtével, midőn a protestantizmus Erdélyben tulsulyra vergődött, secularizáltatott és egyes magánosoknak eladatott, később Bátkori István és Boldizsár az uradalmat saját pénzüknön megvásárolván, ezt az 1581-dik évben XIII. Gergely pápa jóváhagyásával a Kolozsvárt alapított r. kath. akademiának ajándékozták és kezelését az ifjúság tanítására és nevelésére ezen akademiába meghívott jézustársasági atyákra bízták. A Báthoriak halála után Erdélyben a katolicizmus sorsa ismét rosszabbra fordult, a jezsuiták kiűzetek és a kolozsmonostori uradalom a fiscus részére lefoglaltatott s több magánosoknak inserbáltatott. Midőn a 17-dik század vége felé Erdély a dicsőségesen uralkodó ausztriai ház uralma alá jött, az erdélyi kath. hívekre is jobb napok következtek, és I. Lipót ö cs. és ap. királyi felsége 1693. ápril 9-ről kelt leiratában megengedni méltóztatott, hogy az erdélyi kath. státus a kolozsmonostori uradalom egy részét akkori birtokosaitól 15,000 frton kiválthassa, a mi meg is történt, és azután a katolikusok az uradalmat a Báthori-alapítvány értelmében a jezsuitáknak kezeléséig az azon kötelezettséggel adták át, hogy abból a kolozsvári akademia minden költségeit fedezzék. Később az erdélyi katolikusok nagyszerű áldozatkészsége által, magánosok adományaiból, az egész kolozsmonostori uradalmat, azon kiterjedésében, a mint azt a Báthoriak idejében a katolikusok bírták, az erdélyi kath. oktatási ügy számára megszerezték és 1744-ben ezen uradalom a pura ficatitások sorából országgyűlésileg hozott és szentesített törvény által kitöröltetvén, a katolikusoknak kétségetlen sajátjává lett, mely a jezsuiták által, mint a kikre az oktatásügy bizva volt, csak kezelte, de soha azok tulajdona nem volt; a tulajdonjog ez idő alatt is az erdélyi katolikus státust illette, a mint ezt a jezsuiták maguk is az erdélyi országos karok és rendek előtt 1744-ben június 30-án bevallották, azt mondván: Idgenus fundationes non tam commodi et emolumentum nostri, sed boni publici, pietatis et bonarum artium, juventutis patriae dignis moribus et litteris imbuendae gratia constitutae fuerunt, quarum nobis administratio magis, quam dominium concredita. — A jezsuita-rendek 1773-ban történt eltörölése után azon uradalom a romai kath. tanulmányi alap számára előbb kincstáriilag kezelte, később 1802-ben szeptember 24-kén 1274—798. udvari szám alatt kelt kegyelmes kir. leiratban az erdélyi püspöknek számadástétel melletti kezelésre kiadati rendeltetett és 1803-ban valósággal át is adatott. Ez idő-től fogva az erdélyi kath. püspök, mint az erdélyi

katolikus egyháznak képviselője, kezelte azon uradalmat az 1849. év végeig, midőn az akkori ostrom-állapot ideje alatt az akkori kolozsvári cs. királyi vidéki parancsnok önhatalmúlag a püspöki kezelést megszüntette, és az uradalmat előbb kinevezett biztosai által kezelte, később kincstári kezelés alá adta; a jelenlegi kincstári kezelésnek tehát semmi jogos alapja nincsen, sőt az határozottan ellenkezik Felséged dicső elődének előlérített kir. leiratában foglalt intézkedésével, és miután a püspöki kezelés iránti felségi intézkedést csakis ezen az uton lehetett volna megváltoztatni, de az soha nem történt, nyilván való, hogy a jelenlegi kincstári kezelés a mi jogainkkal és Felséged dicső elődének soha vissza nem vont és nem módosított fennebbi rendelkezéseivel ellenkezik.

De ellenkezik az a kath. tanulmányi alap érdekeivel is, mert azon uradalomnak 1849 óta kezelése oly rossz, hogy a tanulmányi alapra abból kipótolhatlan kár háramlik. — Az erdélyi cs. kir. államszámvevőség hivatalos kimutatása szerint 1855-től 1862-ig, azon uradalom 8 évi közép-számítás szerinti évi jövedelme 9892 forintot tett o. é., holott a püspöki kezelés alatt még azon időben is, midőn az urbériség már meg volt szüntetve, 16,079 forint közép-jövedelmet volt képes felmutatni; és Felséges Urunk! ezen jövedelem-esőkkenésnél még nagyobb kár háramlik a tanulmányi alapra azon, a kincstári kezelés nehézségek voltából folyó körülményből, hogy gyakran a kisebb építkezési hiányok helyrehozása feletti tárgyalások 3—4 rendbeli irodán keresztül húzódva, oly hosszú időt vesznek igénybe, hogy azalatt a hiány, mely kezdetben kevéssel lett volna helyrehozható, csakis több ezrek reáfordításával szüntethető meg. Ily nagymértű ok nélküli kiadás volt több évben a Szamoson levő ugynevezett anyagára, melynek kezdetben pár száz forinttal pótolható hiánya később ezreket vett igénybe, mint különösen az 1850—1855-i számadások mutathatnának meg. (Vége következik.)

Levelezés.

Udvarhelyszék tisztújítási bizottmányi gyűlése június 10-én vette kezdetét, még e perczben folyamatban van, s a tisztújítás eredményeiről tudósítást nem küldtek, de igenis tisztában vagyunk már azon elvekkel, melyeket Udvarhelyszék bizottmánya vall. A bizottmány örömmel értesült az uralkodó magyar Királylyá lett koronázásáról, mert ebben hazánk alkotmányos szabadsága, függetlensége s területi épsége biztosítását látja. Örömet fejezte ki a felelős magyar miniszterium kinevezetésén, bizalmát a kinevezett miniszterek irányában, ugyszint az általok eddig követett út is rokonszenvre talált a bizottmánynál, kifejezvé az azonban a bizottmány azon óhaját, miszerint a német közigazgatási, igazságszolgálati rendszertől, hováhamarabb megmentetést óhajta, ugy azt is, hogy a székelyszabad választási jogokat kész a maga rendén a felelős kormányzat elveihez alkalmazni; de óhajotta volna, hogy ezeknek jelenlegi részbeni mellőzése a miniszterium által is indokolta lett volna; ez értelemben határozottatott felirat illetőleg bizalmi nyilatkozat a miniszteriumhoz, s így három felirat a Felséghez, különösen a kolozsvári országgyűlés végeleges elosztatásáért, s a szebeni tartományi gyűlésen hozott törvényekké érvényen kívül lett helyezettéért; végre Deák Ferenczhez intéztetett egy bizalmi nyilatkozat.

Udvarhelyszék hálafelelirata ö királyi apostoli Felségéhez

Császári kir. Apostoli Felség!

Legkegyelmesebb Urunk!

Nemes Udvarhelyszék folyó évi július hava 10-kére alkotmányos uton egybehívott bizottmányi gyűlésének, csak most lehetvén legelőször alkalma Felségednek a magyar nemzet iránt tett atyai gondoskodásáért, melynélfogva 18 évig szüntelt alkotmányát a hazába visszahelyezni kegyeskedett, legforróbb háláját kifejezheti, teszi ezt azon legőszintébb hódoló mély tisztelettel, mely a hazájáért és koronás királyáért életét, vagyonát minden perczben áldozni kész székely népnek őseitől öröklött tulajdona.

Nemes Udvarhelyszék bizottmányi gyűlése legelső teendői közé sorozza legalázatosabb köszönetét nyilvánítani Felségednek a magyar független felelős miniszterium kinevezéséért, elérte ezáltal a nemzet azt, mit hosszú évek során át óhajtott, megtestesítve látja ebben a jogfolytonosságot, szabadságot, egyenlőséget és testvériséget képeit; legnagyobb örömmel értesült egyszersmind arról, hogy Felséged követve dicső elődének példáját, őseitől öröklött Szent István koronáját a nemzet által fejére tette és a nemzet alkotmányát törhetlen esküvel megpecsételni méltóztatott; fokozódott öröme Felséged azon magasztos tetteért, melynélfogva 18 éven át külföldön bujdosott honfitársainak hazájokbani szabad bántatlan visszatérhetést és őket hazájokba visszaadni kegyeskedett; tetőpontját érte pedig nemes Udvarhelyszék bizottmányi gyűlésének öröme Felséged azon páratlan és magasztos tette következtében, miszerint a nemzet által nyújtott koronázási ajándékot az 1848-ban szolgált honvédek árvái, özvegyei és rokkantjai felségelésére legkegyelmesebben adományozni méltóztatott; fogadja

Felséged és Felséges Királyának, ki követte fejedelmünk dicső példáját és hasonló cselekedett, ki iránt a nemzet hódoló tisztelete soha megszűnni nem fog, legforróbb háláját.

Örömmel ragadja meg továbbá nemes Udvarhelyszék bizottmányi gyűlése az alkalmat, legalázatosabb köszönetét kifejezheti Felséged folyó év Szent-Iván-hava 20-dik 552. szám alatt kelt kegyelmes királyi leiratáért, melynélfogva az 1863-ik év július 1-re egybehívott és 1865-dik évi szeptember 1-én kelt királyi leirattal felosztott n.-szebeni tartományi gyűlésnek összes határozmányait hatályon kívül helyezni méltóztatott, kapcsolatilag ezzel Felséged azon legkegyelmesebb királyi leiratáért, mely a Kolozsvárra egybehívott országgyűlést felosztani kegyeskedett. Bizonyítéka ez Felséged azon atyai szándokának rég óhajtott törvényes egyesülése Felséged jóváhagyásával találkozik; elhárulnak minden akadályok, hogy e két testvér haza egygyléssé, hogy minden vallás, nyelv nemzetiség különbség nélkül egyesült erővel törekedjen e két haza minden népe a megkezdett alkotmányos uton előre haladni és közös erővel munkálni azon, hogy a haza többi európai mévelt országok példájára anyagilag, szellemileg virágozzék, fejedelmének népe iránti szeretete tartós, trónja dönthetlen, szilárd és hatalmas lehessen.

Udvarhelyszék üdvözlő irata a Magyar Miniszteriumhoz.

Nagyméltóságu magyar kir. Miniszterium!

Midőn a nmlgu magyar kir. miniszterium ideik szám alatti azon rendelvénye ültetéből, mely szerint a köztörvényhatóságok alkotmányos hatásköre az országgyűléstől nyert felhatalmaztatása alapján visszaállítatik, szerencsések vagyunk érzelmeinknek alkotmányos uton is kifejezést adhatni: felhasználjuk ez alkalmat a nmlgu magyar kir. Miniszteriumot az alkotmány visszaállítás terén bizalomteljesen üdvözölni.

E bizalmunkat igazolja először is azon tény, hogy koronás királyunk van, a mi magyar alkotmányos fogalom szerint önmagában biztosíték arra, hogy a törvények meg fognak tartatni. E bizalmunkat igazolja a nmlgu magyar kir. Miniszteriumnak kormányra lépte óta tett több nagy horderejű intézkedései, melyek közül ezuttal csak a N.-várad-Kolozsvár-Brassó közötti vasútvonalra vonatkozó javaslatot, mint a mely, hitünk szerint, ez országérsz kimerült pénzerejét visszatérteni, és a sajtószabadságot, mely első feltétele minden lehető szabadságnak, egy a szebeni 1863-diki tartományi gyűlés határozatának törvényesabba módon lett megsemmisítését, valamint a kolozsvári országgyűlés elosztatását említhetjük fel. Bizalmi szövegünk igazolja a nmlgu magyar kir. Miniszterium minden egyes tagjának hazafi multja, mely nem enged kétkedni a felett, hogy a nmlgu Miniszterium a megkezdett szabadelvű irányban fog tovább haladni, s hogy nem fordítandó hátat azon lépésnek, mely őt ide emelte, a szabadelvűségnek.

E bizalmi nyilatkozatunk mellett is azonban óhajtottunk volna, ha a nmlgu miniszteriumnak a köztörvényhatóságok alkotmányos hatásköre visszaállítására irányuló rendelvényében, egy a főkirálybírónak szabad választáson kívül történt kinevezése, mint a törvényszéki tagok kijelölése melletti választása indokoltatott volna. A szabadelvűságra irányuló s még el nem törtölt törvényeken alapult ősi jogaink a parlamenti felelős kormánylyal leendő kiegyeztetés érdekében korszerű módosításától nem idegenkedünk ugyan, de óhajtuk, hogy ez szokott uton történjék.

Óhajtanók továbbá, hogy a nmlgu Miniszterium az országgyűléstől nyert felhatalmazása folytán mentett volna meg az osztrák anyagi és alaki törvények nyitgöző bilenseitől, s legkiváltképpen a kalmár szellemű polgári perrendtartás súlyától. Tudjuk, hogy azt, a mit 18 hosszú év keze irányzatban rombolt, rövid fél év nem bírja felépíteni; tudjuk, hogy a magánjogi viszonyok, legkivált ha a törvénynek vissza is kell hatnia, óvatos, megfontoló eljárást igényelnek; mindezek azonban nem tartanak vissza azon kívánsatunk ismétlésétől, hogy a nmlgu Miniszterium e most még érvényben levő, de sajátunkká nem válhatott és soha nem is válható törvénytelen uton reánk erőszakolt törvényektől mielőbb mentse meg. Óhajtottunk volna végre, ha a nmlgu Miniszterium székünk Magyarországot egy megyéjeként tekintve, addig is, mig az 1847/8. pozsoni 7. és a kolozsvári 1-ső t.-czikk értelmében az unio részletei kidolgoztatnának, magát velünk közvetlen érintkezésbe tette, s ezen, a megyék visszaállítására vonatkozó rendeletét is a kir. kormány-szék kikerülésével egyenesen hozzánk intézte volna, miután a királyi kormány-széknek különben is csak az ügymenet késletetésére szolgáló gyámkodása alól határozottan mielőbb menekülni óhajtunk.

Midőn e minden utógondolat nélkül feltárt öszinté kívánsatunkat bizalmi nyilatkozatunkkal kapcsolatosan a nmlgu magyar kir. Miniszterium elébe terjesztettük: tettük ezt tiszta hazafi érzelmeiből azon éppen a bizalmon alapuló meggyőződés reményével, hogy a nmlgu magyar kir. Miniszterium ezen óhajtsáinkat mihamarább teljesíteni fogja.

Udvarhelyszék bizalmi irata Deák Ferenczhez.

Bevégezted nagy művedet. A nemzet és királya közti létesített és óhajtott kiegyezés által, Európa történelmében a magyar nemzetet a mérsékelt és óvatos, loyális és életrevaló nemzetek sorában megtartád. Ama jósigé megtestesítését: „Magyarország nem volt, hanem lesz“ bámulandó bölcseséged, mely belátásod, páratlan őszinteséged és mérsékleted, tiszta hazafiságod és szívós kitartásod őszhangzó működése által kilátásba helyezett Szent István birodalmának történelmi jogait, az 1815-ki státus-élet megbomlása után, Európa nemzetközi életének újabb alakulása és irányának áradatával szemben, nem a mindent kockáztató szenvedély, dicsőség és képzelet fégyverével, hanem a „törvény“ mérsékelt és biztos, egyszerű és megtörhetetlen paizsával mentetted meg. Nagy feladatnak dicső megoldása! mi Neked a történelemben nemcsak nemzeti vagy országos, de európai nevet biztosít. Ugy levén meggyőződve, hogy túlszerénykedésnek a jelen időben helye nincsen — esoda-e? ha magasztos személyed, még eddig sikerrel koronázott politikai elved és műved iránti határtalan bizalmunknak, ragaszkodásunknak és bámulatunknak határozott és őszinte kifejezést adván, ezáltal elodázhatlan honfiai kötelemünknek ismertük a nemzet, ugymint az egész világ közvéleménye által szentesített dicsőségnek cserkorszorjába részünk-ről is egy bár halvány levelet fűzni, s a nemzet legnagyobb polgára iránti hálartartozásunkat kinyilvánítani.

Torda, jul. 8-án, 1867. — A megindult alkotmányos mozgalmi hullámsági processusában elvégre az erdélyi részek magyar és székely törvényhatóságai sem maradhattak érintetlenül.

Igaz, hogy a habok nem kis mértékben zavarosok; s a változó szelek sem ígérnek borultant. De a nagy hajótörést veszélyesen megsérülve bár kiállott járműnkön, a zöld partok elérhetése reménye alatt annyival inkább megindultunk: mert ott, a hová sodortattunk, fölszedett horgonyyval megállani nemcsak hogy veszélyes, de nem is lehet.

A viszonyok ezen analógiájában keressük a közhangulat azon komorságát, mely a hetedhét országra szóló zajos ünnepélyek lezúgása után a kedélyeket elfoglalta. A multak példái után a jövő aggodalomteljes; a jelen pedig nem egészen lévén alkalmas a jövő iránti aggodalmak elenyésztetésére: egy biztosabb, egy solidarisabb állapot iránti vágya az alkotmányos fejlődésnek természetesnek látszik.

De hagyjuk a viszonyok általános elemzését, melyek különben is nem e rovat alá tartoznak. A helyett vegyük fel kitűzött tárgyunkat, s lássuk az alvó municipális élet ébredésének első mozzanatait.

Tordamegye alsó kerületében tisztelt főispánunk folyó hó 4-re Tordára értekezletet hívott öszre; ehez hasonlólt lévén megtartandó folyó hó 10-kén a megye felső kerületében. Ezen értekezletek célja: a megyei tisztújításra vonatkozólag a nézetek lehető egyeztetése. A nézetek, melyeknek jeles követünk Tisza László adott irányt, abban öszpontosultak: hogy részínt övástétel, részínt felírás mellett a szervező miniszteri rendelettel szemben, a törvényhatósági jogok védelmére, övástétel és felírás mellett a tisztújítás műtételébe bemegyünk. Eközben egyikünk szólott a megyehatósági önkormányzás semmi áron föl nem adhatása és föl nem adása esélyéről, mely az értekezlet által helyesléssel fogadtatott.

A szervező magas miniszteri rendelet a kitűzési nagy jelentőséggel bíró jogot az 1847-8-diki XVII. t.-cz. meghatározása ellenére, miszerint „az ujonnan alkotandó hivatalokat betölteni a főispán stb. a középponti választmánylyal egyetértőleg fogja“, kizárólag a főispánnak adja. Mindamellett főispán ö mlga felkéri az értekezlet tagjait: hogy együttesen vagy külön ajánljanak egyéneket a választás alá jövő hivatali állomásokra. Ö mlga az ajánlottakra a kitűzésnél kellő tekintettel leendő a körülményekhez képest, s minden állomásra, meynyiben alkalmas egyéniségek találhatók lesznek ötöt igyekszik kitűzni. Azt is kimondván: hogy nincsenek pártfogoltjai.

Az értekezlet ö méltósága ezen loyális nyilatkozatát köszönettel fogadván, candidáló értekezleté alakult. Melyben meghatározatott: hogy járási küldöttségek öszközöljék a járási hivatalok kitűzését, melyek bevergőződésével a központi hivatalokra kitűzést egy központi értekezlet fogja megtenni, s az így készített kitűzési laisromot főispán ö mlgának figyelembe vétel végett ajánlani.

Ugyanezen értekezlet főispán ö mlgánál alkotmányos főispánná kinevezetése alkalmából tisztekedvén üdvözlétét fejezte ki.

A központi bizottmányi ülés, tekintettel arra, hogy a szomszéd megyék bizottmányi üléseivel ugyanazon időpontra ne essék, folyó hó utolsó napjaiban lesz megtartandó, ha valami akadályozó körülmény közbe nem jön.

Sz. L.

Torda, jul. 8. A városok szervezését tárgyzó magas rendelet alapján kormánybiztosi minőségben kiküldött főispán ö mlga az 1861-beli tordavárosi képviselő testületet folyó hó 5-ke délelőtti 9 órájára hívta öszre. A mikor is 60 képviselő megje-

lenven, a főispáni, illetőleg kormánybiztosi megnyitó nagyérdemű beszéd után — mely jegyzőkönyvbe iktatattai határozatot — a szervező rendelet olvastatott.

Ennek a képviselők választását illető szabályaira nézve ügyvéd Szabó Lajos megjegyezte: hogy nem lát az 1847. évi XXIII. t.-cz meghatározásaival olyas összeállítás, mi miatt a törvény megsértése nélkül a választási tény, illetőleg ennek módzataiba becsúszni nem lehetne, indítványozza a választási elnök és az összeíró küldöttség titkos szavazattal megválasztását; és a választási módzatok fölötti további tanácskozást.

Erre főispán, kormánybiztos önmaga, a választási elnök és a szózatolási joggal bíró polgárok összeírását eszközöl küldöttség megválasztását tűzi ki. Ezen eljárás a többi délelőtti időt mind igénybe vette. A szavazatok számba vétetvén: a választási elnökségre Puhl Ignác és ügyvéd Szabó Lajos között megosztottak. Ugyan általános szótöbbséget egyik sem nyert. Hasonlóképpen az összeíró küldöttség hat tagja sem nyert általános szótöbbséget, ezekre mint a választási elnökségre új választás határozott.

A választási elnökséget illetőleg azonban egyik jelölt sem kívánván, vagy jobban, azt nyilatkoztattán, hogy ha megválasztatnának is, legjobb akaratul sem vállaltatják el azt, minthogy helyzetükben az arra megkívánt idővel nem rendelkezhetnek: a megállapodás abban történt, hogy a képviselők hasonló akadály kiküldetése tekintetéből előlegesen egyetessék nézeteket, hogy a délutáni bizottmányi ülésben a választással s egyéb a választásra vonatkozó intézkedésekkel elkészülhessenek.

A délutáni képviselő bizottmányi ülésben a választási elnök és hat összeíró küldöttségi tag választási megtörténvén, a szavazatok számbavételével, általános szótöbbséggel választási elnöknek választott Érsek Elek. Továbbá intézkedett a képviselő bizottmány azon módzatokról, miszerint a választók az 1861-beli nyomtatott névjástrom kijavítása, a kijavított összeírásnak nyilvános helyen több napokig kifüggesztése s újbóli kinyomtatása folytán folyó hó 18-án egybehívattathassanak, s maga a választás ténye folyamatba tételhessék. Intézkedett a képviselő bizottmány a képviselők törvényes létszámának megállítása, egy a közigazgatási és törvénykezési tisztviselők, kezelő hivatalnokok és szolga személyzet stb. stb. tisztába hozatala körül is a szervező rendelet értelmében.

Az ülést végén ügyvéd Nagy Imre két feliratot hozott indítványba. Egyiket ö Felségének magyar királyi megkoronázására alkalmából, másikat a magyar felelős miniszteriumnak örömlök és hálánk kifejezésére, mint a kiknek köszönhetjük országos és municipalis jogaink helyreállítását, miszerint alkotmányos munkához hozzá kezdhettünk stb. Ezen hála feliratok szerkesztésére megkérendőnek véli ügyvéd Szabó Lajost. Kormánybiztos főispán önmaga azon hozzáadással pártolja indítványozót, hogy a hála feliratok szerkesztésébe az indítványozó befolyjon. És viszont indítványozó önmagát is kéri részt venni benne.

Szabó Lajos „nincs ugyan abban a véleményben, hogy a népeknek visszanyert jogaikért köszönetet kellene mondani; az alkotmány teljes resztintóját sem szerencsés látni; az erdélyi részekben még most is az absolutismus törvénykezési rendszere nehezkedik, sőt ezt a szervező rendelet egy újabb — nem tudhatni végleges? — szervezésig fentartani kívánja; a kormánybiztos főispán önmaga által sorban föléltetett vízmányok is — fájdalom — azon nagy államjogok árán lettek megvásárolva, melyeket a nemzet hosszú évszázadokon keresztül a törvényekben megóvott: mindazáltal nem vonakodik a feliratok megírásától, ha azokban a jelen állapot nyomasztósága, s komor valósága bűn előadva alázatosan megkérik, hogy ö Felsége a király, mint a magas miniszterium, hogy alkotmányunkat a 48-diki törvények értelmében helyreállítván országos és törvényhatósági önkormányzati jogainkat egy a törvényekben, mint gyakorlatilag életbe léptetni; az absolutismusnak az erdélyi részekben nemcsak hogy még mindig fennálló, de a szervező rendeletben kifejezetten fenntartott törvénykezési és közigazgatási rendszerét, mely mellett minden alkotmányossági mozzanat a napirand levő választásokkal egyetemben illusorius, megszüntetni.”

A képviselő bizottmány ezen nyilatkozat értelmében határozott. Csakugyan a Szabó Lajos nyilatkozata folytán fentartván magának egy jövő bizottmányi ülésben a feliratok szövegének megvizsgálását s helybenhagyását.

Sz. L.

Dicső-Sz. Márton, júl. 10. 1867. — Előleges közlés Küküllő megye bizottmányáról. A bizottmány június 9-én kezdte meg munkálkodását. A miniszteri rendelet felolvasása után Boér Antal indítványozta, hogy annak szabályai követessenek; de egy feliratban a megye azon kívánságát fejezte ki, hogy a miniszterium sietőleg tegyen változást azon pontokra nézve, melyekben mind a közigazgatás, mind az igazságszolgáltatás terén az osztrák törvényeket határozta ideiglenesen fentartandóknak; megírta azon képviselőket, kik a miniszteriumot erre tanácsolták. Gál János országgyűlési képviselő az indítványt elfogadta a feliratra nézve, de ellent mondott annak, a mennyiben a képviselőket hibá-

tatta, kik se megyének, se senki másnak felelőssel nem tartoznak, és meggyőződéseik szerint kötelesek a haza ügye körül eljárni. Báró Szentkereszti Zsigmond küküllő megyei baloldali országgyűlési képviselő indítványozta, hogy a törvényszéknek határozatilag fíltassék meg az osztrák törvények szerinti ítélethozatal és eljárás; véleménye egy pártolásra se talált. Több az elsőindítvány értelmében nyilatkozatok után a felirat elhatározatott, és minden törvényhatósággal közöltetni rendeltetett. Megválasztottak főbíráknak: Földvári Ferenc és Pinciu János (román). Alispánoknak: Boér Kálmán és Moldován Basil (román). Főjegyzőnek: Kovács Károly, de ez később lemondott. Aljegyzőnek: Fülöp Sándor (román). Levéltárnoknak: Musnai József. A választás még foly a szolgabírákra és törvényszéki személyzetre. A nemzetiségi kérdés siető törvényhozási megoldása végett egy felirat határozatott. A választás körül a szokott pártoskodások meg voltak ugyan az egyes törekvőkre nézve, de e három nemzetiséggel bíró megyében semmi külön nemzetiségi pártoskodás vagy tömörülés nem volt.

S.-Sz. György, július 7. 1867. — A Rikán belüli honvédegyelet ma tartotta itt — 1861 óta — első gyűlést; mely alkalommal rendes elnökünk s bajtársunk Asschermann Ferencz távolléte miatt, Cseh Sándor honvéd alezredes bajtársunk közfelkiáltással ideiglenes elnöknek megválasztva s azután a központi választmány kiegészítve lön. Több egyetünk ügyét érdeklő kérdést miként történt megoldásával a t. olvasó figyelmét nem fárasztom. Kiemelendőnek főképp azt tartom, hogy a pesti központi honvédegyeletnél e hó 7-kére elnökileg elintéztett egyetünk alelnöke h. alezredes Papp Lajos általi képviseltetésünk, kedves tudomásul vétetett s egyértelműleg határozatát emeltetett, miképp mi a hazai központi honvédegyelettel szellemi érintkezéstünk fentartani kívánjuk. E gyűléstünk Csik, György és Káson egyesült székeket számos, Udvarhelyszéket pedig két bajtársaink képviselték, kik minket a velünk való egyesülés jó reményével biztattak, minek fejében Csikből Sándor László és Endes József, Udvarhelyszékről pedig Pünkösdi Pál és Szabó Károly bajtársakat választmányi tagoknak meg is választattak.

Ha tekintetbe vesszük, hogy ama 700 halálra ítélt, vagyonától megfosztott s kegyelem útján várfogságra küldött, volt cs. k. tábornok, törzs- és főtiszt közül, az említett székekre 100-nál több, tehát az egészből mintegy 1/7 rész esik s ezenkívül itt többi honvédtiszt bajtársak száma is nagy: úgy feltehetjük, miképp egyetünk a hazában a legerősebbek közé fog tartozni.

Mivel bajtársaink azon részére nézve különösen, kik korábban mint cs. k. tisztok szolgáltak s ennek következtében a büntetés túlfeszített mértékével terhesedtek, sem a múlt június hó 9-kén kiadott legfelsőbb határozat, sem a hongyűlés vagy a k. magyar miniszterium eddigi intézkedései, jogos igényeiket tekintve, megnyugtató eredményt nem mutatnak fel, önként következőnek tartjuk, hogy ezek az alkalmat felhasználva, sajtó sérelmeik orvoslásáért barátságos értekezletet tartottak, s eljárásukra nézve közmegállapodáshoz kívántak jutni.

r. l.

KÜLFÖLD.

ANGOLORSZÁG. London. Az angol alsóházban folyó hó 5-kén szóba került a duna-fejedelemségi zsidók állása. Goldsmid hosszabb beszédet tartott és interpellálta a külügyért, valjón érkeztek-e újabb jelentések, melyeket esetleg a házal közölni kér. Lord Stanley készen nyilatkozott e papírok előterjesztésére. A legközelebbi hír csak reggel érkezett és azon fogadtatásról szól, melyben Clair jászvárosi konzul Károly herczegnél részesült. „A fejedelem megígérte, hogy az üldözéseknél véget vetend. Hogy mennyiben teljesül ez ígért, meg nem mondhatja Stanley. A fejedelemtől azonban föltehetni — ugymond — hogy ígérései épp oly őszinték, mily méltányosnak és igazságosnak mutatkoztak cselekedeteiben. A hatóságokról lehetetlen határozottan állítani, hogy az agitáció mennyiben az ő műve, mennyiben bányáztatott ki általuk, és hogy mennyiben gyökerezik az agitáció a nép érzelmeiben. A nép egészben véve babonás és papi befolyás alatt áll. Nyilván úgy vannak, mint a többi Európa három vagy négy századdal ezelőtt volt, midőn mások üldözése által akartak tulajdon erkölcsi telenségükért kiengesztelőldozatot hozni. A nép alig szabadult meg az elnyomás alól; természetes, hogy más közületet keres, melyet hason módon üldözhet és elnyomhat. Ha a nép balhite csakugyan ily mélyen gyökerezik, akkor nem igen remélheti, hogy a diplomatai befolyás ezt egy könnyen megszüntethetné. Az időtől és az európai művelt nemzetek nyomásától kell a többit várunk. Az angol kormány mindenesetre meg fogja tenni azt, a mi esélyes és lehetséges, és a francia kormány vele egyetért.”

Az angol felsőház júl. 8-ki ülésében sir Stratford kérte, vette-e a kormány valami hivatalos tájósítást a mexicói császárt illetőleg, hogy

szándékoltatik-e valamely részvételfirat, vagy mi történik? Derby következőleg felelt: „A mexicói francia követ mai távlsárgyone megerősíti, hogy Miksa június 19-kén agyonlőtetett, dacára minden fáradozásnak, hogy megmentessék. A holttest kiadását a juaristák megtagadták, dacára, hogy minden hatalom, még Amerika is közbenjárt. A francia követ eddig ugyan még nem bántalmaztatott, de attól tart, hogy tusként vissza fog tartani Almonte kiszolgáltatása fejében. Derby kifejezi utálatát a barbár császárgyilkosság felett, de magától elbírja a feleletet, valjón a felsőház nyilvánosan kifejezze e kárhözátó érzületét.

FRANCIAORSZÁG. Páris, júl. 11. A mai „Moniteur de l'armée“ jelenti: A császár minden gyalog ezrednél két század felállítását jóváhagyta, hogy Mexicóból az idegen legiökkel visszatért, most rendelkezés alatti tisztok elhelyeztessenek.

A „Journ. de Paris“ börtöndüsitásában azt olvassuk, hogy Franciaország csak következő két esetben határozna el magát újabb mexicói expedícióra: 1. ha a nemzetbeliei vírfürdők lettek volna áldozatai, és 2. ha a többi tengeri hatalmak is készek volnának vele együttesen a mexicói partokon a köztársaságiak ellen demonstrálni.

Az ottomán bank igazg. tanácsa nagy lakomát adott Fuad pasa tiszteletére. Pereiré lzsák s mások poharat emeltek Fuad egészségére, s itak Törökország jólétének kifejlődésért. Fuad pasa kijelentette, hogy őt nagyon meglepte a francia polgárisodás látványa, és „reméli, hogy a szultán utazásának szerencsés eredményei lesznek a török birodalomra nézve.“ Fuad pasa Bruce angol biztos pohárköszöntésére felelvé azt mondá, hogy „Francia- és Angolország egyetértése kívánatos nemcsak Törökországra, hanem az egész világ nyugalma és jólétére nézve. A török kormány őszinte öhajása mindinkább igyekszik, hogy ezen két nagy hatalom támogatását megnyerhesse.“

Az „Etendard“ mint tény említi, hogy Miksa császár megölésére alkalmából az összes európai udvarok és Egyesült Államok diplomatái összeköttetéseiket Mexicóval meg fogják szakítani.

A „France“ azon véleményben van, hogy a mexicói katastropha csak fokozta az Ausztria és Franciaország közt fennálló solidaritást, melynek alapján az érdekek és rokonszenv ugyanazonossága képezi, s ha az osztrák császár családjában e miatt veszteséget szenvedett, szenvedett a civilizatio és Franciaország ügye is.

Az „Independance“ újabbban megint felemlíti a nemsokára bekövetkezendő miniszter-válságról Párisban keringő híreket; leginkább egy Walewsky-Persigny miniszteriumról beszélnek.

NÉMETORSZÁG. Berlin, júl. 11. Poroszország mexicói követét visszahívta, mit a mai „Nordd. Ztg.“ azzal indokol, hogy a jelen körülmények közt lehetetlen Mexicóval nemzetközi összeköttetésben állani.

A „Nordd. Allg. Ztg.“ teljesen alaptalannak nyilvánítja azt a francia hírlopot által terjesztett hírt, mintha Franciaország Észak-Schleswig miatt Berlinben tiltakozólag felszólt, vagy ez ügybe bármikép beavatkozott volna.

MOLDVA-OLÁHORSZÁG. A „Gaz. Naz.“ azon tudósítást veszi Jassyból, hogy oda „Károly fejedelem elutazása után Konstantinápolyból és Sz. Pétervárról sürgönyök érkeztek, melyek egyértelműleg jelentik, hogy egy összeesküvésnek jutottak nyomába. Az összeesküvés czélja volt Károly fejedelemet nemcsak trónjától, hanem életétől is megfosztani. Nevek nincsenek ugyan megnevezve a sürgönyökben, hanem a gyanu az államszolgálatban levő lengyelekre irányoztatik. Ennek következtében távirati uton azonnal parancs adatott ki, hogy 12 óra alatt valamennyi lengyel hagyja el Jassyt, még azt sem engedték meg nekik, hogy magánügyeiket rendezzék, hanem az ország legtávolabb eső pontjaira szállítottak a szerencsétlenek egyedül ezen orosz részről történt feladás következtében. Oroszország testvéries jó érzületében nem tűrhette, hogy a lengyel menekültek a Dunafejedelemségekben a kormány bizalmát bírva, elég kedvező sorsban éltek.“

TÖRÖKORSZÁG. Konstantinápolyból július 9-ről kelt távirat szerint Omer pasa Sphakiából július 6-áról jelenti, hogy a sphakioták legnagyobb részt megadták magukat és fegyvereiket beszállították. Az ottomán seregek július 5-kén költöztek ki Castelfranconál és 6-kán megverték a felkelőket. Üldözésük közben a török csapatok a sphakiota hegyes legmagasb csúcsait megszállták. A felkelők majdnem végkép szétverettek; egyrésztük barlangokba menekültek. A legtöbb kerület lefegyverzése legjobb sikerrel foly s már 5000-nél több vontesővív fegyver szolgáltatott be. Várják, hogy 7-kén Sphakiában egyesül a legújabbban kiszállt hadtest a másik két működő hadtesttel.

A „Reuter Office“ jelenti: a szultán visszatértében mindenesetre Bécs felé veszi útját. Az utazásra eddig tett rendelkezések gyantitják, hogy Coblenzban a porosz királlyal találkozn fog.

Fazyl pasa látogatása a szultánnal állítólag következő eredménnyel járt: Abdul Aziz, a szultán nyilatkozott, hogy kész azonnal visszatérése után Galatában 600 tanítvány számára lyceumot állítani. E lyceum tervei, melybe a 12—14 éves tanítványok hat évet töltene, a francia okta-

tási miniszterium által készítettnek el. Kiléptük-kor a tanítványoknak nyilatkoznok kell, valjón a szárazföldi sereg vagy a tengerészeti hadtanodába akarnak-e lépni. Az elsőben, mely a st. cyri tanoda mintájára szerveztetnek, francia tanerők működnek, a tengerészeti tanodában a vezényletet angol tengerészeti tisztok vállalnak el.

OROSZORSZÁG. Az „Avenir“ következőről tudósít egy vilnai lap után: „Sándor csár egy paraszt küldöttséget fogadott a vilnai kormánykerületből, s miután tudakozódott, valjón köztük volna-e egykori, az orosz hitre áttért katolikusok is, a következő beszédet tartotta: „Örvendek, hogy visszatértetek atyáitok régi hitére. De tudjátok meg, hogy én semmi ürügy alatt sem engedem meg a katolikus vallásra visszatérést, miután a görög-orosz vallást fölvettedek. Jegyeztetek ezt meg jól, s mondjátok meg mindazoknak, kiket illet. Ismétlem örvendek, hogy titeket megtérőket láthatlak.“

KÜLÖNFÉLÉK.

— B.-Szolnok megye e hó 15-én, Marosszék 17-én, Kolozsmegye 22-én kezdi meg bizottmányi ülésézését, M.-Vásárhely 8-kán kezd meg tisztválasztó ülésézését az 1861-diki képvisellel. Küküllőmegye 9-kén kezdte meg, gyűléséről az előleges tudósítást mai számunk adja, a miniszteriumhoz intézett feliratot jövő számunkban közöljük.

— Kolozsvár város közgyűlése részvételfeliratot intéz ö Felségéhez Miksa császár szomorú kivégeztetésének alkalmából.

— A múlt hetekben tartott s még tartó hosszas esőzés miatt folyóink áradásnak indultak; a lekaszált takarmány a hosszas ázás miatt rothadásnak indul a gazdaközönség tetemes kárára; kérdésen kívül ezen időjárás kártékonyul hat a gabona nemlekre is.

— Lapunk idei 82-dik számában a főtörvényszék legitimatioja körül tett okoskodásunkat az igazságügyminiszteriumnak osaknem egy időben megjelent következő rendelete buzta keresztil, a mint reméljük, nem véglegesen:

„Miatán a nagyszabedű 1863—65-dik évi tartománygyűlés határozmányai, 6 es. és Apostoli kir. Felségének 1867. évi június 20-án kelt kegyelmes leirata által érvényen kívül helyezettek, — kétely támadt az iránt, valjón az erdélyi legfőbb törvényszék, mely az érintett tartománygyűlés határozata folytán jött létre, érvényes ítéleteket hozhat-e? E kétely eloszlátása végett, az országgyűléstől nyert meghatalmazásom erejénél fogva, szükségesnek találtam köztudomásra hozni, hogy az erdélyi legfőbb törvényszék eddigi hatáskörében mindaddig megmarad, míg a legközelebbi jövőben az erdélyi törvénykezés legfőbb bírósága iránt más intézkedés nem fog történni. Kelt Pesten, 1867. évi július 9-én. Horváth Boldizsár, s. k. magyar kir. igazságügyminiszter.“

— A díszes alakot váltott „Székely Néplap“ írja: F. hó 7-kén 12 órakor díszít fel nemes Marosszék főkirálybírája mlgos Mikó Mihály úr, lelkes alkalmi beszéd kíséretében, marosvásárhelyi polgár, szeszgyár- és gőzműalomtulajdonos Baruch Jeremiás urat, az ö Felsége által adományozott arany koronás érdemkereszttel. Ez alkalommal Baruch Jeromos úr megilletődéssel fejezte ki ö Felsége iránti halálatos hódolati tiszteletét és a volt honvédek árvaí és özvegyei, egy munka- s keresetképtelenné vált rokkantjainak fölegelésére egyszer mindenkorra 500 frtot o. é. azon kifejezéssel ajánlott fel, hogy ezen összeget, főkirálybíró úr ö mlga, bármikori felszólítására készpénzben kifizetni kész. Együttal nyilvánítván, miképp ezen összeghez még nem kevesebb összeggel járulni nem leend idegen. E lapok újdondásának is lenne egy kérése Baruch Jeremiás úrhoz. Bárha fentebbi ajánlat magába véve is, az érintett árvaí, özvegyek és rokkantak méltó halálját költi fel; az áldozó kebléhez hasonló érzelműtényt fejezne ki az a körülmény: ha fiainak 13 éven át volt nevelőjét, vagyonának a forradalom alatti megőrzőjét, s Baruch úr tiszteletének tevékeny elősegítőjét, jelenben kevés követelésért az adósok bürtömben letartoztatva levő becsületes és művelt Turnowszky Simont, nélkülözéseknél kitett terhes családjának visszaadja.

— A „Wiener Ztg.“ egy legfelsőbb kéziratot közöl, mely gr. Crenneville t. sz. nagyot felmenti első főhadisegédi állomásától és főkamarrássá nevezi őt ki. — Egy más rendelet Münch Bellinghausen, az udv. könyvtár praefectusává nevezi, s egyszersmind rábizza az udv. színház fővezetését, azonban a fündvarmester felsőbb hatáskörének fentartása mellett.

— Gödöllő körül, mint az „Alföld“ írja, nagy tábori gyakorlatokat szándékoznak az idén tartani.

— A kereskedelmi miniszteriumhoz az orsz. gazdasági egyesület igazgató választmányja kérvényt terjesztett elő, hogy a párisi világkiállítás gazdasági tárgyainak tanulmányozása s az erről való jelentéstételre több szakferfiú küldessék ki. A kereskedelmi miniszteriumban, mint halljuk, e kérvényt nem találták valószínűnek, hanem helyette más, nem kevésbé helyes intézkedést tesznek. Két kitűnő ifjú szakferfiú küldenek ki ugyanis a külföldre, a kiválóbb gazdasági tanintézetek tanulma-

nyozására. Ezek Kodolányi Antal úr, a gazdasági egyesület segédtitkára, és Spornon úr.

— Kossuth Lajost a váci választókerületben, b. Podmaniczky Ármán helyére országgyűlési képviselőnek akarják megválasztani. Már volt Váczi választókerület, melyből távirati intézkedéssel Kossuthhoz, hogy valjon a kijelölést akarja-e elfogadni?

— A császár hamisított kézirata. Bécsben egy furcsa eset adta magát elő. Egy Pelka nevezetű egyén a császár sajátkezűleg írt ajánlólevelével mutatta be magát a dohányüzem központi igazgatóságánál és alkalmazást kért. Az igazgató nem merete hinni, hogy a legmagasabb kézírattal komédiát merjen valaki üzeni s az ajánlott egyént titkárrá nevezte ki. Pelka urnak azonban volt annyi bátorsága, hogy nem dolgozott semmit, az igazgató pedig birt anyai gyávasággal, hogy ezért nem merete a császár pártfogoltját meginteni. Történt, hogy egy pénzügyi tanácsosi állomás jött üresedésbe. Ekkor a pénzügyminisztert egy kamarás kereste fel, valódi udvari galában, s felszólította őt, hogy Pelka urat ő Felsége öhajátá szerint a tanácsosi állásra nevezze ki. A pénzügyminiszter nagy zavarba jött, mert a tüzse igazgatója kijelentette, hogy Pelka ur se nem tesz, se nem tud semmit. A császár ajánlata azonban fontos volt. Mit tehetett más a miniszter, mint felkereste Pelka urat, hogy ez állás helyett neki más ajánljon. S mi történt? Pelka és a kamarás ugyanazon egy személy volt. — A dominust elfogták és keresetet indítottak ellene.

— A consularis jelentések eddigéig csak a bécsi kereskedelmi minisztérium által kiadott „Ausztia“ című hetilapban közöltettek, ott is jobbra elkészve. A magyar olvasó közönség csak részben és csak másod, harmad kézből ismerkedett

meg tartalmukkal. Hallomás szerint intézkedés történt az iránt, hogy ezen nagyérdemű jelentések a magyar kereskedelmi minisztériumhoz is jussanak, mely azoknak a magyar napi sajtó útján gyors közzétételéről gondoskodni fog.

— Lapunk múlt számban az alsó-félszemélyei B. aláírású tudósításban egy sajtóhiba maradt benn, mit ezennel kiigazítunk, nehogy félre-magyarázásokra adjon alkalmat. Ugyanis a 22-dik sorban „okmány“ helyett „ok sem“, azaz (a románok részéről) „még szóváltásra is legkisebb ok sem nyújtott“, ez olvasandó.

— Részvételt veszünk tudomásul, hogy Csikszék egyik legderékabb fia, ki rendíthetetlen hazafijellemmel s elvártnak vala, s ki úgy a béke, mint a hárc idején híven teljesítette kötelességét a haza iránt, élte delén a halál által kiragadtatott az élők sorából. Neerolgia tévedésből csak most utólagosan jut hozzánk, s azt a becsült férfi emléke iránti tiszteltől közöljük: Kásonimpéri Balási Lajos, a maga és távol levő testvérei: kásonimpéri Balási József, neje Bükk Erzsébet, gyermekeik: József, Erzsébet, Borbára és Ilona; Balási Ágnes, férje Heley János, gyermekeik: Ágnes, János és Janka nevében megtört kebellet tudatja a forrón szeretett testvér, illetőleg sógor és nagybátya Balási Sándor volt alkotmányos szolgabírónak folyó évi máj. 2-dikán délutáni 5 órakor alig három napi kínos szenvedés után belőle következtében történt gyászos halálát. Kik az alig 45 évet élt kedves halottat életében ismerték, meg fogják mérhetni a vesztését, mely rokonait, barátait és ismerőseit érte, az onnan áradó fájdalmat, melylyel őt koraszírja kísérik. A drága hazának hű fia, kik az elhunytal csak kevéssel ezelőtt együtt küzdöttek annak boldogságáért, nem fogják megtagadni a hazafi részvét könyvét tőle, ki épp akkor szált sírjába,

midőn a haza egét a jobblét hajnala deríti. Hűl tetemei f. hó 6-kán délelőtti 10 órakor tetetett a nagy-kászoni temetőbe örök nyugalomra. Az engesztelő sz. mise áldozat is ugyanaz nap délelőn a n.-kászoni anyateplomban az irgalom urának bemutatott. Lengyen béke porai felett! Kásonimpér, május 7-kén, 1867.

— Hunyadmegyéből csik-szent-tamási Szalánczy Elek szolgabírónak f. hó 5-kén történt elhalálozását jelentik.

— Sarolta császárné előtt a queretaro-i catastropha még titok; de — mint környezetében erősítik — azon sejtelen szállta meg, hogy a császár ellenségei által megöltetett, minél fogva egészségi állapotja ujabban ismét rosszabbult. Már hetek óta nem jelenik meg a terrasse-on, honnét ezelőtt óráhoszszant tekintett a siktengerre, epedve várván férje visszatérését.

— Tegetthoff altengernagy f. hó 9-dikén este utazott el Bécsből az Erzsébet-vonattal. Utazásának legközelebbi célja Francia- és Angolország, a honnét közvetlenül Mexikóba fog menni. A közben „Novara“ csavarhajó felszereltetik, s Polábi a mexikói vizekre bocsátatik. Tegetthoff egyedül eljő az, hogy Miksa holt tetemeit a republikánusoktól kikérje, s azt a „Novarát“ Európába szállítsa. E szerint alaptalanul válik a lapok által közölt ama hír, mintha egész hadihajó-osztály küldetnék harcias demonstrációval Mexikóba.

— „Adria“ cs. kir. gőzfregattán f. hó 9-kén Fiume előtt ünnepélyes gyász istentisztelet tartott Miksa császárt, melyen az összes tisztikar, a hivatalnokok főbbjei, az idegen hatalmasságok consulai jelen voltak. A hajó háttere izletesen volt feldiszipve, a katarfalkon egy néhai mexicói tiszt állott, hajdani egyenruhájában és három tengeri tiszt kivont karddal. A nagymisét Marochini tengeri

káplán mondá. A hűlgyek közül csupán a hivatalnokok nejei valának jelen. Pillanatról pillanatra szólt az ágyu a sz. mise alatt. A legtöbb consulat félérbocra buzott lobogóján gyászfátyolt viselt.

UJ POSTA.

— Párisból jul. 12-ről távirják, hogy Catiániban és nyugati Sicília egyéb pontjain lázadás tört ki. A pápai határon Viterbonál 400 garibaldista van egybegyűlve.

— Az angol és porosz követek tiltakozásaira Juarez azt felelte, hogy Mexikó jólléte kívánta Miksa halálát. Escobedo kijelentette, hogy a császáriak vagyonát el fogja koboztatni.

— Athene, jul. 6. Az itteni kormányhoz érkezett sürgönyök szerint remélhető a kretai kérdésnek nemsokára diplomaiati uton leendő megoldása. — Közlekedésről öt orosz fregatte érkezik a Piraeusba. — Syrában lármás tiltakozások történtek. — A görög kormány egy 16 ágyval felszerelt fregatteot vásárolt Londonban.

— Konstantinápoly, jul. 6. A „Levant Herald“ bolgárországi tudósításai túlzottaknak mondják a félkelésre vonatkozó híreket.

— A „Bair. Ztg“ azt hallja, hogy II. Lajos király a jövő hét folytán Párisba utazni szándékozik.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Julius 15-én: 5% Metaliques 100 frt 60.—, 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 69.80. Kamat 61.80. 1860. Kölcsön 89.—. Bankrészvény 714.—. Hitelezési részvény 200 frt 190.80. London 10 ft st. 100 frt 23 1/2, kr 125.70. Ezüst 123.50. Cs. királyi arany 5.98.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

HIVATALOS.

Sz. 713.

(242)

(1—3)

Pályázati hirdetmény.

Oláh-Toplicza és Mesterháza községek által öhajtott, az erdélyi királyi főkományszékek idei 11761 szám alatti kegyelmes leiratában helyeselt, írt községek részére, O-Topliczán lakással állandóul föllálandó egy orvosi (doctor de medicina) állomásra ezennel a pályázat megnyitattik.

Kölsönös követelmények:

1) Az orvosi évi fizetés községek pénztarai által biztosítottan 500 oszt. ért. forint, mely fizetés az orvosi állomás elfoglalása napjától folyóvá tetetik, s negyed évenként nyugta mellett mindig pontosan kiszolgáltatand.

2) Az orvos O-Topliczán községek lakói igényeihez alkalmazandó házi gyógyszerárt köteles tartani, s a gyógyszert, a pharmacopie szerinti árban kiszolgáltatni; — valamint

3) Köteles írt községek lakói betegeit más különös követelmények nélkül látogatni és gyógyítani.

4) Köteles ezen két községben az évenkénti himlő oltást, előre hirdetményezés után, ingyen végrehajtani, és végül —

5) Köteles az évenkénti adó rectification idején, a munka-képtelen nyomorultak egyéni bizonyítványait ingyen kiállítani.

Ezen eseményekkel szemben

a) minthogy a két község egymástól csaknem 3/4 órai távolban fekszik, de a községek magok is nagy terjedelemben szét szorvák; egy fél járat távolban túli orvosi látogatás, a felek részéről (kivéve a szegénységet) fuvar díjazással segítetik, és pedig a helyi szokott árban.

b) A bűn vagy áthágási esetekben felek részére kiállítandó látleletekért az orvos 1 oszt. ért. forintot követel.

A pályázni kívánók folyamodásaikat szükségelt igazoló okmányokkal ellátva, a magyar, német és román nyelvben jártasságok föltétele mellett, valamint hogy eddigéig egy feddhetlen erkölcsös és politikai életet folytatott, 4 hetek alatt igyekezzenek ezen szolgabírói hivatalhoz juttatni.

A Tordamegye felsőkerülete Vécsei járás szolgabíróságától.

Déda, július 10-én, 1867.

FINK JÓZSEF, szolgabíró.

NEM HIVATALOS.

(230)

(3—6)

KÖMŰVESEK

állandó munkát nyerhetnek a károlyfehérvár—aradi vasút-építési vonalon; vállalkozni kívánók jelentsék magokat az

Erdélyi vasút-építészeti hivatalnál Szászvároson.

A legolcsóbb fehér ruha a világon. nagy árleszállítása

Modern Lajos első és legnagyobb vászon fehérnemű gyárának Bécsben Tuchlauben 11. sz. a.

Férfiak, hölgyek és gyermekek számára majdnem neveléségek végeladási áron.

Az anyag valódisága, a jó munka és divatos modor felől kétség nem merül fel, az anyagra leszállított árak daczára, melyek kétségkívül mindenkit bámulatra ragadnak, és a legesélyesebb kísérlet után több után-megrendelést fognak eredményezni. Megrendelések bármely irányban minden igénynek megfelelőleg teljesítenek. Nem a legjobban álló vagy tetsző ingek azonnal visszaküldetők.

Bár mily nagyságu fehérneműk árjegyzéke.

Szabott árak, még az ismét eladók és kereskedőknek is változatlanok.

Kész férfi-ingek, a legjobb kézimunka.

Férfi-fonal vászon-ingek	2 frt 50 helyett csak 1 frt 80.
Finomfaj redős mell	4 frt 50 helyett csak 2 frt 30.
Finom irlandi, vagy rumburgi ingek	6 frt — helyett csak 2 frt 80.
„ hollandi vászon-ingek	6 frt 50 helyett csak 3 frt —
„ rumburgi kézzel szőtt ingek	7 frt 50 helyett csak 3 frt 50.
Legfin. rum. ingek legszebb kézimunkával	10 frt — helyett csak 4 frt 50.
Legfin. belga battiszt-vászon	12 frt — helyett csak 5 frt 50.

Férfi és színes schirting-ingek.

Uri-ingek fehér schirtingból	3 frt — helyett csak 1 frt 80.
Legfin. francia schirting	4 frt 25 helyett csak 2 frt 80.
Legjobb divatu színes ingek	2 frt 50 helyett csak 1 frt 80.
Diszes színes schirting-ingek	4 frt 50 helyett csak 2 frt 50.
Valódi francia színes battiszt-ingek	6 frt 50 helyett csak 3 frt 50.
Legjobb fehér bál-ingek legfin.	6 frt 50 helyett csak 3 frt 50.

Vásznak, zsebkendők, asztalkendők.

Legfin. irlandi, vagy rumburgi 50 röl	50 frt helyett csak 24 frt.
Igen finom vászon battiszt-szővet 50 röl	80 frt helyett csak 45 frt.
Jó vászon zsebkendők, fültüzet 1 frt, 1 frt 80, egész 2 frt.	
Legfin. zsebkendők vászon battisztból fültüzet	2 frt, 2 frt 50-ig.
Diszes uri-gallérok, fültüzet	1 frt 50, 1 frt 80, 2 frt.

Vidéki megrendelések postai utánvét útján. Ingek megrendelésénél a nyakbőség beklüldése kérietik.

ADRESSE: An das Central-Depot der ersten Leinwäsche-Niederlage des Louis Modern, Wien, Stadt, Tuchlauben 11.

Kész női-ingek legszebb kézimunka és kézihimzés.

Vászon női-ingek	3 frt — helyett csak 1 frt 90.
Finom schweizi-ingek elővel	5 frt — helyett csak 2 frt 80.
Finom vászon horgolt	5 frt — helyett csak 2 frt 80.
Divat-ingek finom vászon himzett	6 frt 50 helyett csak 3 frt 80.
Uj modoru sziv és ravenur formájú himzett	6 frt 50 helyett csak 3 frt 80.
Eugenie uj modoru, himzett	7 frt — helyett csak 3 frt 50.
Mária Antoinette fűzős-ing	6 frt 50 helyett csak 4 frt 50.
Victoria, himzett valódi Valenciennel	16 frt — helyett csak 7 frt —
Hölgy alsónadrág legfin. schirting	4 frt — helyett csak 2 frt —
Hölgy nadrágok himzett vászonból	6 frt — helyett csak 2 frt 80.
Női éjjeli corsette angol schirting	5 frt 50 helyett csak 2 frt 80.
Corsette legfin. battiszt perkalý	6 frt 50 helyett csak 3 frt 50.
Diszes gazdagon himzett corsette	12 frt — helyett csak 5 frt 50.
Corsette, francia battiszt fin. battiszt	15 frt — helyett csak 7 frt 50.
Legeslegfin. Corsette valódi Valenciennel	20 frt — helyett csak 10 frt —
Női éjjeli ingek hosszú-ujjal	3 frt 50, 4 frt 50, 5 frt egész 6 frt 50.
Hölgy fodrász köpenyek legfin. battiszt perkalý, diszes modoru	5 frt, 5 frt 50, 6 frt 50-ig.

Férfi-vásongatyák.

1 frt 50, 1 frt 80, legfin. rumburgi 2 frt, 2 frt 20.

(127)

(5—12)

WINKLER JÁNOS

kereskedésében Nagy-Enyeden található

valóságos Numvári, Werther Frigyes-féle

Eletitala és Borszesze

nagy üveg — frt 80 kr.

— frt 90 kr.

kicsi üveg — frt 50 kr.

— frt 45 kr.

Kereskedők 12% engedélyezésben részesülnek.

Nemkülönben ajánlja leszállított áron fűszer-áruzikkeit.

(128)

10/7

(6—8)

Augsburgi valóságos

ALAT ESSENTIA

dr. Kicsow J. G-tól.

Az ugynevezett háziszerek közt ezen essentia az első helyet foglalja el és kitűnő hatása valamint kifogástalan készítése által világhírűvé vált, úgy hogy sok háztartásnál, főleg faluhelyt, hol orvos nincs oly hamar kéznél, mintigen kipróbált házi orvosként mindig kéznél tartják és igen nagyra becsülik.

Bővebb felvilágosítást ad az essentia leírása, mit kívánatra ingyen megküldenek. Nagyüveg ára 1 frt. Kisebb 50 kr. postai elküldésnél 15 kral több.

Főraktár Erdélyre nézve WOLFF JÁNOS gyógyszerésznél Kolozsvárt.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvárt

előfizethetni a közelebből megjelenendő

Horvath Mihály

Kisebb történelmi munkáira.

A szerző fényképezett arcképével díszített. 4 nagy kötet előfizetési ára 12 frt, mely öszvegnak fele előre, fele pedig a munka átvételekor fizetendő.

Ugyancsak Stein Jánosnál kapható:

BAEDEKER. Mittel- u. Nord-Deutschland,

mit 16 Karten und 28 Plänen. Legujabb bővített kiadás 1867.

Kötte 3 frt 20 kr.

— Paris und Nord-Frankreich, nebst

den Eisenbahn-Routen vom Rhein und der Schweiz nach Paris,

mit 2 Karten und 23 Plänen. Kötte 3 frt.

Minden magyar vagy idegen nyelven kiadott bibliák nálam is épen azon árban kaphatók, mint az itteni főraktárban, ugyanis:

Magyar bibliák:

Kis 8-o bőrkötésben	— frt 75 kr.
„ „ „ aranyvágással	2 frt — kr.
„ „ „ nagyobb betűjű	1 frt 30 kr.
„ „ „ aranyvágással	2 frt 50 kr.
Nagy 8-o bőr nagy betűjű	2 frt — kr.
„ „ „ arany széllel	3 frt — kr.
Ujtestamentom 32-rét vászon kötésben	— frt 10 kr.
„ „ „ és szoltár	— frt 15 kr.
„ „ „ bőrbő kötve aranyzszéll	— frt 50 kr.
„ „ „ 12-rét vászon kötésben	— frt 25 kr.
„ „ „ „ bőrbő kötve arany sz.	— frt 75 kr.
„ „ „ 8-o vászon kötésben	— frt 40 kr.
„ „ „ „ bőr aranyzszéll	1 frt 15 kr.

Befőttes és más üvegekre a drága Lantorna helyett a tartósabb, czélszerűbb, tisztább és sokkal olcsóbb

pergament papir

jött használatba.

Kapható kisebb és nagyobb darabokban 8, 10 krért.

Kolozsvárt STEIN JÁNOS papirkereskedésében.